

การบริหารระบบสุขภาพแบบเขตพื้นที่ Area Health System Management

วินัย ลีสมีทธี **Vinai Leesmidt**

โรงพยาบาลคลองขลุง. **Khlong Khlung Hospital**

กำแพงเพชร. **Kamphaeng Phet.**

เขตสุขภาพจำเป็นสำหรับประเทศไทยจริงหรือ?

Global trend:

- Failure of Decentralization
- Failure of internal market mechanism
- Inequality of resources among regions
- Social determinants of health
- Public health and outbreak of epidemic diseases
- New Public Management (NPM)

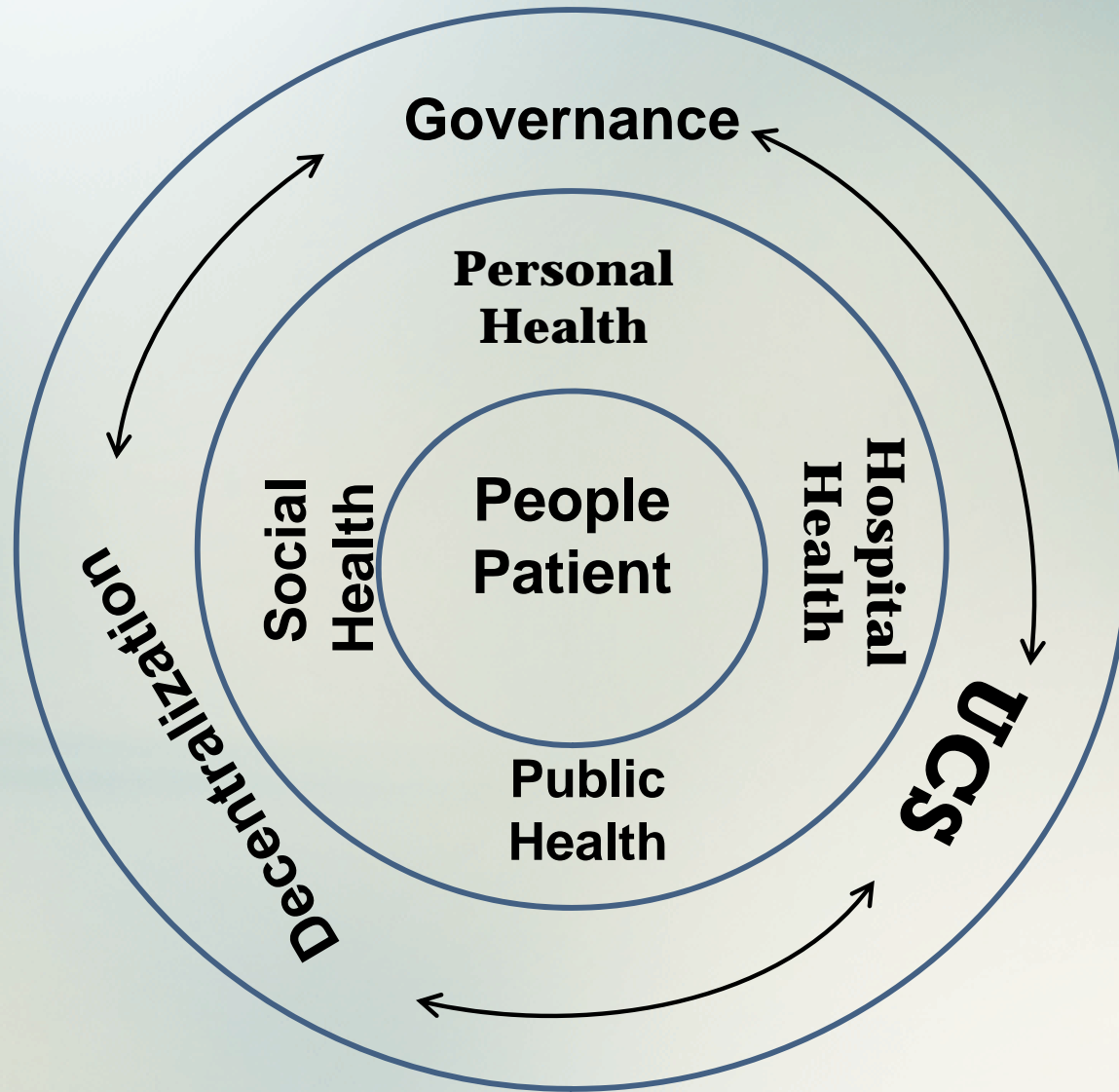
ความหมายของเขตสุขภาพ

“ระบบสุขภาพระดับพื้นที่(**locality health system**)
กำหนดพื้นที่และประชากรรับผิดชอบชัดเจน
มีการซื้อและจัดบริการตอบสนองความต้องการที่
จำเป็นของประชาชนในพื้นที่
มีบริการที่เหมาะสมและผสมผสานทั้ง
ด้านบริการสุขภาพส่วนบุคคล การสาธารณสุข
บริการโรงพยาบาลและบริการสังคม”

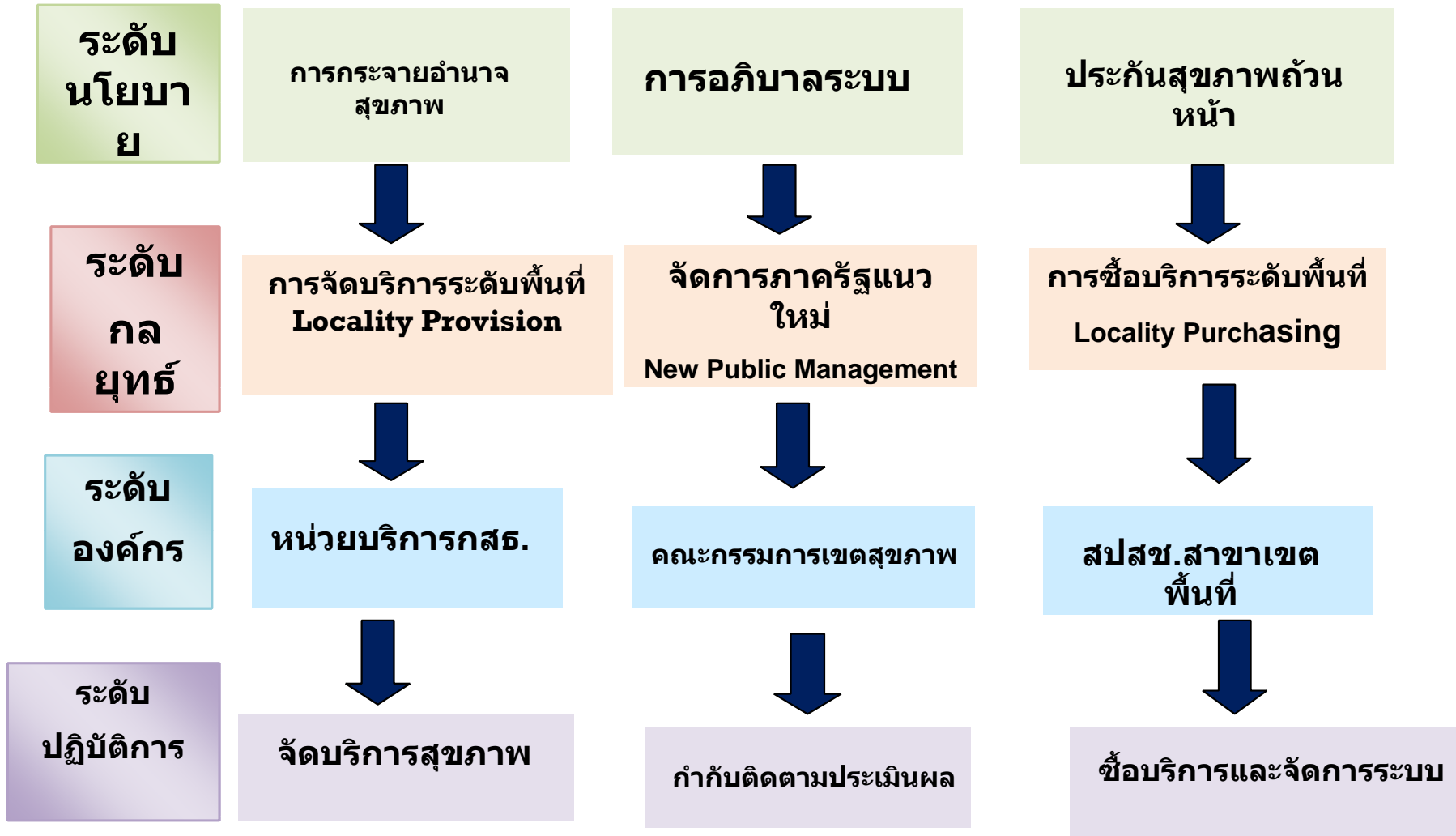
ความหมายของเขตสุขภาพ

- ▶ คำคล้าย: area health system, regional health system, district health system และ locality
- ▶ แต่ละประเทศแตกต่างกันทั้งขนาดพื้นที่และจำนวนประชากร
- ▶ ความหมายมากกว่าบทบาทการซื้อและจัดบริการ
- ▶ เน้นการประสานงาน และตอบสนองความต้องการประชาชนในพื้นที่
- ▶ บริการที่เหมาะสมกลมกลืน มีคุณภาพ ประสิทธิภาพ และเป็นธรรม

แนวคิดเขตสุขภาพ

กรอบความคิดการศึกษาพัฒนาเขตสุขภาพประเทศไทย

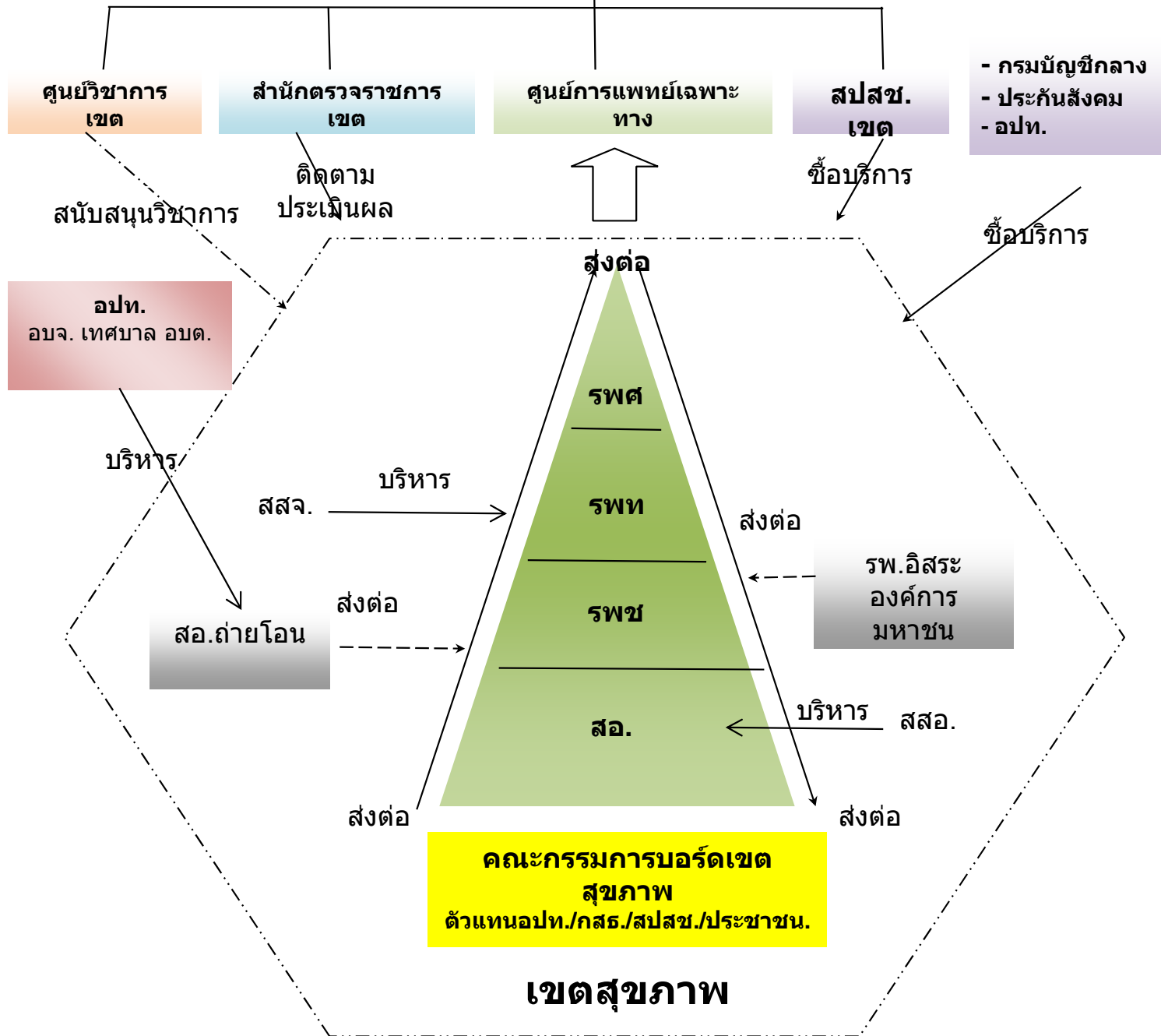

แนวคิดเขตสุขภาพกับการปฏิรูปอื่นๆ

แบบจำลองเขตสุขภาพประเทศไทย

กระทรวง สาธารณสุข

ความหมายของเขตสุขภาพในบริบทประเทศไทย

รูปธรรม ๔ แบบ คือ

- ระบบบริการสุขภาพแบบเครือข่ายของเขตพื้นที่กระทรวงสาธารณสุข
- กลวิธีซื้อบริการเชิงกลยุทธ์(**strategic purchasing**) ของสปสช.สาขาเขตพื้นที่
- ระบบสุขภาพระดับจังหวัดสอดคล้องกับการปกครอง
- ระบบกระจายทรัพยากรสร้างความเป็นธรรม

เขตสุขภาพจากประสบการณ์สปสช.

ดำเนินการผ่าน Financing Mechanism 4 ช่องทาง:

- กรรมการเขต - governing body and resource allocation
- อปท. - locality service purchasing: อปจ. และสปสช.
- อนุกรรมการการคลังสุขภาพ - payment system- SNAP
- PP area base - locality provision

ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและล้มเหลว

- ปัจจัยภายในสปสช.: โครงสร้างองค์กร, จำนวนบุคลากรต่อภาระงาน, สายบังคับบัญชา
- ปัจจัยภายนอกสปสช.: ข้อระเบียบราชการ, การมีส่วนร่วม, หน่วยบริการและบุคลากรวิชาชีพ (จำนวน, การกระจาย, ศักยภาพ), ค่านิยมทางสังคม

Area Health Development Strategies (Process Assessment)

Local politics and leadership

Decentralization and policy implementation

Governance and NPM

Financing and resource management

M&E and KPI design

Health service design

การปฏิรูป ๓ บริบท

(๑) การสร้างระบบสุขภาพที่ประกอบด้วย การ
ซื้อและจัดบริการเชิงกลยุทธ์ระดับพื้นที่

(๒) การมอบอำนาจซื้อบริการให้อยู่ใกล้กับ
พื้นที่มากขึ้น

(๓) การจัดระบบบริการลักษณะใหม่

ผลจากการจัดระบบเขตสุขภาพ

- ▶ เข้าถึงบริการเท่าเทียมและเป็นธรรมทางสุขภาพ
- ▶ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการเขตสุขภาพ
- ▶ คุณภาพบริการ

รูปแบบช่องทางการจัดการเขตสุขภาพ

3 รูปแบบ คือ

- ▶ 1) ผ่านกลไกการประสานงานในพื้นที่แบบ **commissioning**
- ▶ 2) ผ่านกลไกการปกครองส่วนท้องถิ่น (**local governance**)
- ▶ 3) ผ่านมาจัดการแบบกองทุน (**societies**)

แผนพัฒนาเขตสุขภาพประเทศไทย 5 คำถามสำคัญ

- ▶ ขนาดประชากรที่เหมาะสม?
- ▶ กรรมการบอร์ดที่เหมาะสม?
- ▶ บทบาทของหน่วยงานที่ประสานบริการให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะภาคเอกชน?
- ▶ กลไกควบคุมค่าบริการ (cost containment) ที่สมมูลและไม่มีปัญหาต่อการเข้าถึงบริการและคุณภาพบริการ?
- ▶ การกำกับกลไกตลาดที่ล้มเหลว ควรนำกลไกอะไร?

ขอบคุณ